

Archeologienota: De verkaveling aan 'Het Hoeksken' te Lommel

**Ward Decramer
Stephanie Cousin
Wouter Yperman**

Archeologienota: De verkaveling aan 'Het Hoeksken' te Lommel

**Ward Decramer
Stephanie Cousin
Wouter Yperman**

**Tienen, 2019
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeologienota: De verkaveling aan 'Het Hoeksken' te Lommel

Initiatiefnemer:	2018K110
Projectleiding:	Annelies de Raymaeker
Erkend archeoloog:	Wouter Yperman
Auteurs:	Ward Decramer, Stephanie Cousin & Wouter Yperman
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2019, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek	p. 3
1.1 Beschrijvend gedeelte	p. 3
1.1.1 Administratieve gegevens	p. 3
1.1.2 Archeologische voorkennis	p. 6
1.1.3 Onderzoeksopdracht	p. 6
Vraagstelling	p. 6
Randvoorwaarden	p. 7
1.1.4 Beschrijving geplande werken	p. 7
<i>Huidige situatie</i>	p. 7
<i>Geplande werken</i>	p. 9
1.1.5 Werkwijze en motivering bronselectie	p. 23
1.2 Assessmentrapport	p. 24
1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied	p. 24
1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied	p. 28
1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied	p. 39
1.2.4 Archeologische verwachting (datering en interpretatie)	p. 41
1.2.5 Synthese en beantwoording onderzoeksvragen	p. 42
Hoofdstuk 2 Landschappelijk bodemonderzoek	p. 43
2.1 Beschrijvend gedeelte	p. 43
2.1.1 Administratieve gegevens	p. 43
2.1.2 (Geo-)archeologische voorkennis	p. 45
2.1.3 Onderzoeksopdracht en vraagstelling	p. 46
2.1.4 Onderzoeksmethoden en -technieken	p. 47
2.1.5 Afwijkingen bij de onderzoeksmethode	p. 48
2.2 Assessment	p. 48
2.2.1 Beschrijving van de landschappelijke situering van het projectgebied	p. 48
2.2.2 Algemene beschrijving van de bodemopbouw	p. 48
2.2.3 Beschrijving van de boorprofielen	p. 51
2.2.4 Interpretatie	p. 54
2.2.5 Beantwoording onderzoeksvragen	p. 54
Hoofdstuk 3 Proefsleuvenonderzoek	p. 57
3.1 Beschrijvend gedeelte	p. 57
3.1.1 Administratieve gegevens	p. 57
3.1.2 Archeologische voorkennis	p. 61
3.1.3 Onderzoeksopdracht en vragenstellingen	p. 61
3.1.4 Vooropgestelde onderzoeksmethode en -technieken	p. 62
3.1.5 Afwijkingen ten aanzien van vooropgestelde onderzoeksstrategie en -methodes	p. 63
3.2 Assessmentrapport fase 1	p. 68
3.2.1 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek	p. 68
3.2.1.1 Lithostratigrafische en bodemkundige opbouw	p. 69
3.2.1.2 Beschrijving van de referentieprofielen	p. 69
3.2.1.3 Sporen- en vondstenbestand	p. 74
3.2.1.4 Natuurwetenschappelijke staalnames	p. 82
3.2.2 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 82
3.2.3 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief fase 1	p. 82
3.2.4 Potentieel op kenniswinst	p. 82
3.2.5 Afweging verder onderzoek fase 2	p. 82

3.2.6 Beantwoording onderzoeksvragen	p. 83
3.2 Assessmentrapport fase 2	p. 84
3.2.1 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek	p. 84
3.2.1.1 Lithostratigrafische en bodemkundige opbouw	p. 86
3.2.1.2 Sporen- en vondstenbestand	p. 88
3.2.1.3 Natuurwetenschappelijke staalnames	p. 88
3.3.2 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 88
3.3.3 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief fase 1	p. 89
3.3.4 Potentieel op kenniswinst	p. 89
3.3.5 Beantwoording onderzoeksvragen	p. 90
Hoofdstuk 4 Programma van maatregelen	p. 91
4.1 Beschrijvend gedeelte	p. 91
4.1.1 Administratieve gegevens	p. 91
4.2 Gemotiveerd advies	p. 95
Bibliografie	p. 97
Bijlage	p. 99
Bijlage 1: Landschappelijke boorinventaris	p. 101
Bijlage 2: Fotoinventaris landschappelijke boringen	p. 113
Bijlage 3: Sporeninventaris	p. 115
Bijlage 4: Fotoinventaris proefsleuvenonderzoek	p. 117
Bijlage 5: Profielinventaris	p. 119
Bijlage 6: Allesporenplan	p. 127
Bijlage 7: Bouwplannen	p. 128

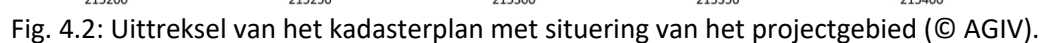
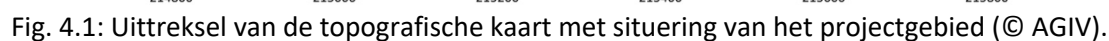
Hoofdstuk 4 Programma van maatregelen

4.1 Beschrijvend gedeelte

4.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode:	2018K110 (bureauonderzoek) 2018K259 (landschappelijk bodemonderzoek) 2019F110 (proefsleuvenonderzoek)
Aanleiding:	De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning met een totale kadastraal oppervlakte van ca. 7 980 m ² . Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3 000 m ² of meer bedraagt (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk). Deze nota betreft het landschappelijk booronderzoek van Studiebureau Archeologie is een uitvoering van geadviseerd vooronderzoek uit een archeologienota in uitgesteld traject van een ander archeologisch bedrijf.
Erkend archeoloog:	Wouter Yperman OE/ERK/Archeoloog/2015/00056, Studiebureau Archeologie bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Actoren:	Wouter Yperman (veldwerkleider) Ward Decramer (assistent-archeoloog, auteur en digitaliseerder)
Locatie:	Lommel, Molsekiezel/Sleutelstraat/Adelberg (fig. 4.1 en 4.2) Bounding box: X: 215250 Y: 213950 X: 215369 Y: 214102 Afd. 1, Sectie C, Perceel nrs. 474F(deel), 472G(deel), 468V, 487E2(deel), 471S, 471T, 4685(deel), 484Z(deel), 469R, 469P.
Periode uitvoering:	20-06-2019
Relevante termen²⁶:	Proefsleuvenonderzoek; Kempen; Gebied Geen Archeologie.
Bebouwde zones:	Er zijn een gebouw en loods aanwezig op het terrein. De loods werd voor aanvang van het proefsleuvenonderzoek afgebroken. Verder is een groot deel van het terrein voorzien van asfaltverharding.

²⁶ Thesaurus: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

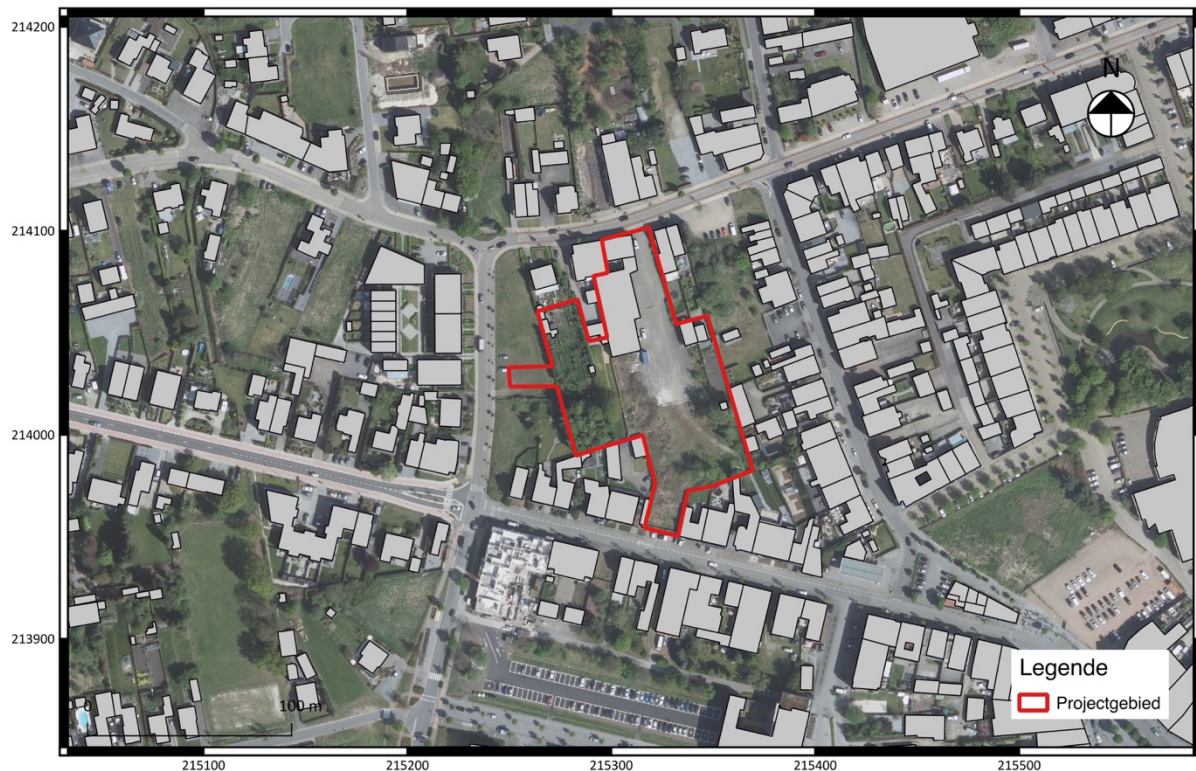

Fig. 4.3: Bebouwingskaart, geprojecteerd op de luchtfoto uit 2017 met aanduiding van het projectgebied (© AGIV).

De huidige vergunningsaanvraag beslaat enkel de afbakening van het projectgebied (fig. 3.1- 3.5) met een totale oppervlakte van 7 978 m². Tijdens het opstellen van de melding voor het proefsleuvenonderzoek zou de verkaveling binnen het projectgebied in één fase worden uitgevoerd. Kort voor het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek werd door de initiatiefnemer echter gecommuniceerd dat de verkavelingswerken binnen het projectgebied ook gefaseerd zullen worden uitgevoerd. Hoewel ontwikkelingsfase A één vergunningsaanvraag omvat, worden deze verkavelingswerken gefaseerd uitgevoerd omwille van praktische redenen. Zo is er bijgevolg sprake van een fasering in fase 1 en fase 2 (fig. 3.4).

Vermits deze fasering van ontwikkelingsfase A werd doorgevoerd kort voor het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek, werd enkel fase 1 in juni 2019 door middel van proefsleuven onderzocht. In december 2019 bestond de mogelijkheid om het grootste deel van fase 2 ook te onderzoeken. De archeologische waarde van de niet te onderzoeken gedeeltes kan echter op basis van het onderzoek van fase 1 en 2 geëxtrapoleerd worden: er zijn geen archeologische waarden aanwezig die verder onderzoek noodzakelijk maken en zouden leiden tot kenniswinst.

Verkaveling Het Hoeksken		
Fase A (fig. 3.4)		Fase B
<u>Huidige</u> vergunningsaanvraag		<u>Toekomstige</u> vergunningsaanvraag
Huidig projectgebied		Niet relevant voor huidige archeologienota
Fase 1	Fase 2	
Juni 2019	December 2019 / deels ontoegankelijk	
4 997 m ²	2 988 m ²	

Tabel 4.1: Overzicht van fasering.

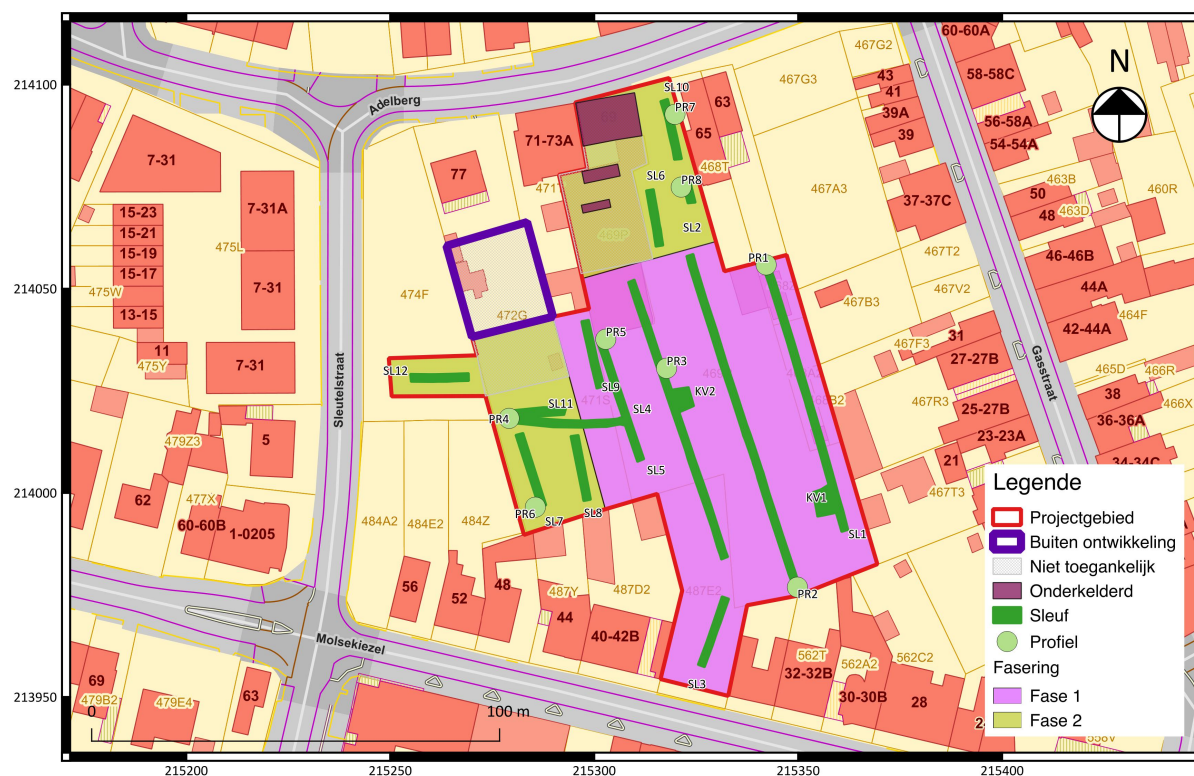

Fig. 4.4: Ontwikkelingsfase A (= projectgebied) met afbakening van gefaseerde uitvoering van het archeologisch onderzoek.

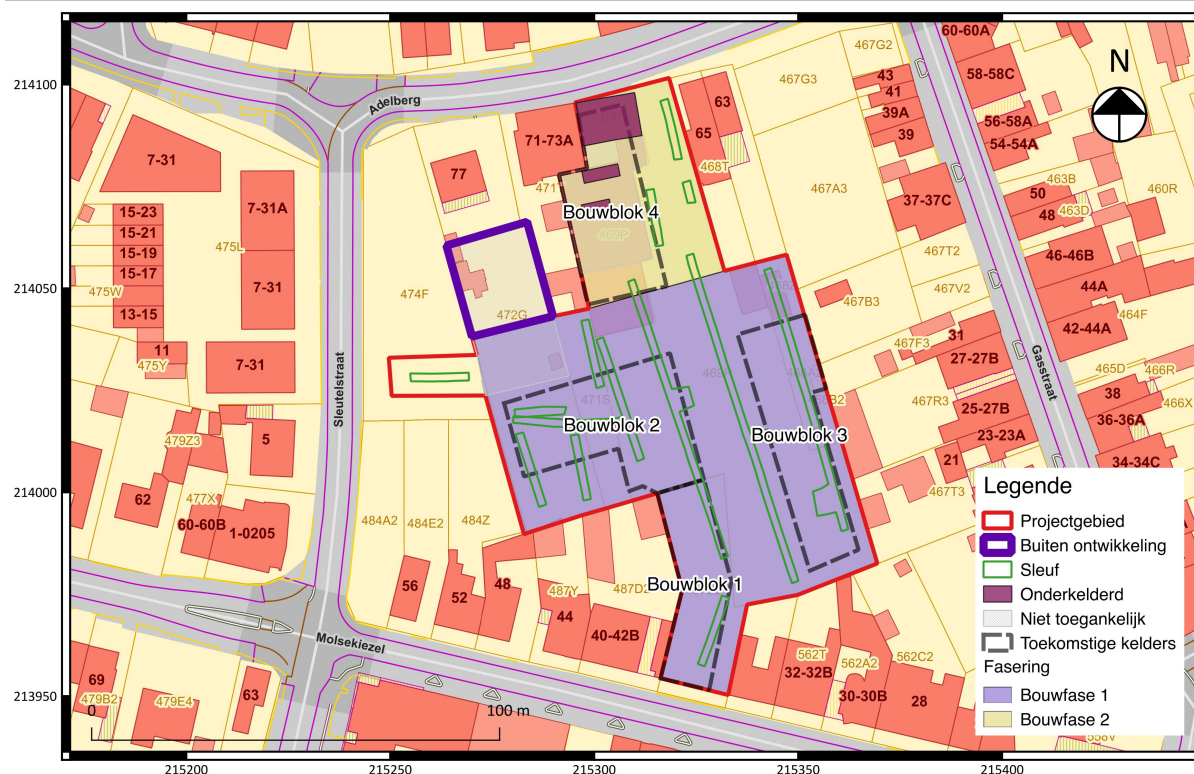

Fig. 4.5: Opdeling van het projectgebied in bouwfases met aanduiding van de bouwblokken en de uitgevoerde proefsleuven.

4.2 Gemotiveerd advies

De huidige archeologienota kadert in de geplande verkavelingswerken voor het bouwen van diverse woonblokken en wooneenheden. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek werd geconcludeerd dat het terrein beschikt over een archeologisch potentieel voor het aantreffen van archeologische waarden. Het landschappelijk bodemonderzoek toonde immers aan dat er een gaaf geconserveerd bodemarchief aanwezig was op het terrein. De verharding en grind-zandophoging werden voornamelijk op de bestaande bouwvoor aangelegd. Zodoende werd er een proefsleuvenonderzoek geadviseerd voor het opsporen van grondsporensites.

Het proefsleuvenonderzoek leverde echter geen relevante archeologische waarden op. Er werden geen sporen gevonden die tot een archeologische site zoude kunnen behoren en er werden geen archeologisch vondsten ingezameld. Er is bijgevolg geen verder onderzoek nodig ter hoogte van het projectgebied.

Tenslotte blijkt uit het verkavelingsplan dat het noordelijk deel van perceel 472G niet bebouwd zal worden. Dit deel maakt dan ook geen deel meer uit van het projectgebied.

Het projectgebied, met uitzondering van de zone die geen deel uitmaakt van de ontwikkeling kan opgenomen worden op de GGA-kaart (Gebieden Geen Archeologie) (fig 4.6).

Bij vrijgave van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in het onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 Art. 5.1.4. van toepassing: "Iedereen die, op een ander

moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap.” Deze aangifte kan gebeuren op <https://www.onroenderfgoed.be/nl/digitaal-vondstmeldingsformulier>.

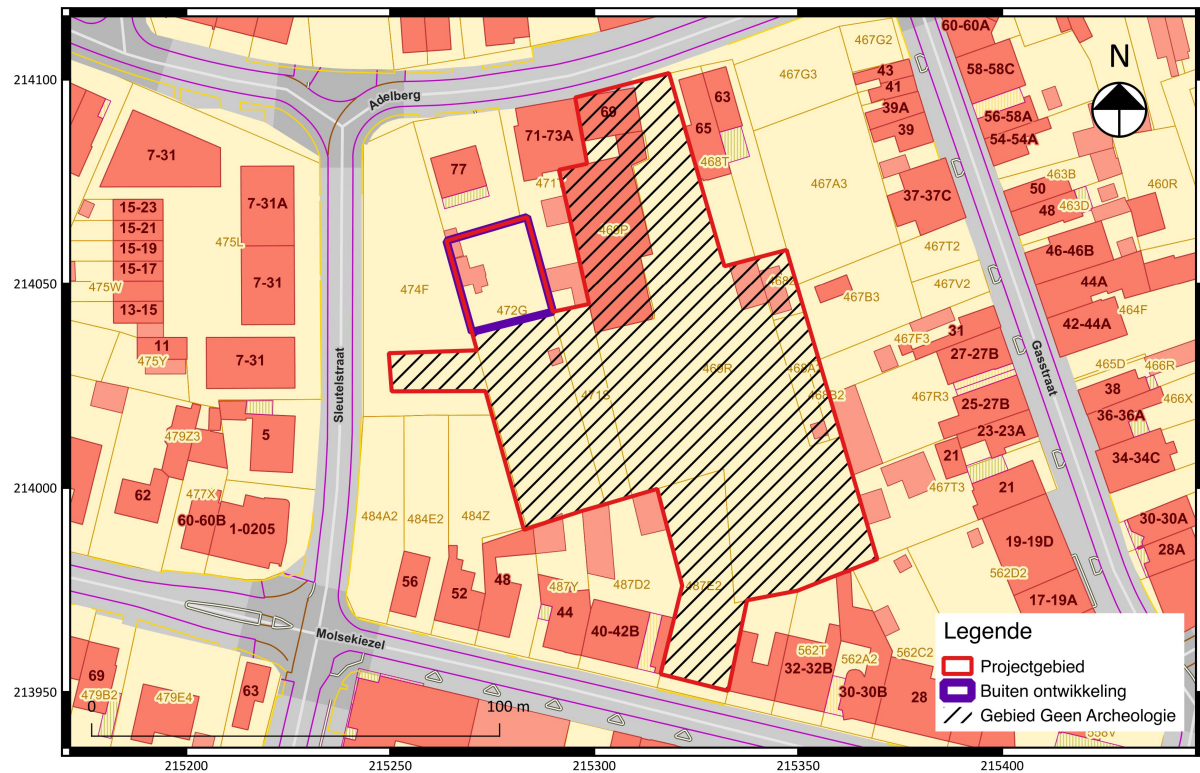

Fig. 4.6: Aanduiding van de zone die in aanmerking komt voor opname op de GGA-kaart.